

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2015
7. volební období

168

USNESENÍ
výboru pro evropské záležitosti
z 36. schůze
ze dne 3. září 2015

ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský program pro bezpečnost /kód dokumentu 8293/15, KOM(2015) 185 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstkyně ministra vnitra Mgr. Moniky Pálkové, MPA, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Kristýny Zelienkové a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Kristýna Zelienková v. r.
zpravodajka výboru

Ondřej Benešík v. r.
předseda výboru

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský program pro bezpečnost

KOM(2015) 185 v konečném znění, kód Rady 8293/15

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
6. 5. 2015
- **Datum projednání ve VEZ:**
11. 6. 2015 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 22. 5. 2015, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 3. 6. 2015 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Dokument není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Předložené sdělení Komise představuje východisko pro aktualizaci Strategie vnitřní bezpečnosti EU, která byla Evropskou radou schválena v roce 2010 v souladu s čl. 68 SFEU, podle kterého „*Evropská rada vymezuje v rámci prostoru svobody, bezpečnosti a práva strategické směry pro legislativní a operativní plánování*“. Koncepce schválená Evropskou radou přitom vycházela ze Stockholmského programu¹, v rámci kterého Evropská rada stanovila priority EU v prostoru svobody, bezpečnosti a práva na období 2010 – 2014.
Komise strategii dále rozvedla ve svém sdělení *Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě*², kde vyzdvihla pět základních strategických cílů na období let 2011 – 2014.³

1 Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je (2010/C 115/01). K dispozici z: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010XG0504\(01\)&from=CS](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010XG0504(01)&from=CS).

2 Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě (KOM(2010) 673 v konečném znění). K dispozici z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010DC0673&from=CS>.

3 Rada EU přijala k tomuto sdělení závěry, v nichž vyzvala Komisi, aby při implementaci této strategie spolupracovala se Stálým výborem pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI). Ten byl zřízen v roce 2010 rozhodnutím Rady 2010/131/EU. Jeho úkolem je usnadňovat, podporovat a posilovat

- 1) ***Zničit mezinárodní zločinecké sítě***
- 2) ***Předcházet terorismu a řešit radikalizaci a nábor***
- 3) ***Zvýšit pro občany a podniky úroveň bezpečnosti v kyberprostoru***
- 4) ***Posílit bezpečnost prostřednictvím správy hranic***
- 5) ***Zlepšit odolnost Evropy vůči krizím a katastrofám***

Implementace této strategie byla vyhodnocena v roce 2014 a v návaznosti na to bylo rozhodnuto o její aktualizaci na následující pětileté období (2015 – 2020) v souladu s prioritami vymezenými v tzv. Post-stockholmském programu. Ten byl Evropskou radou schválen v roce 2014. Jeho základem pro oblast bezpečnosti bylo *sdělení Komise – otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci*.⁴ Důvodem je především aktuální bezpečnostní situace a nové hrozby, které poukázaly na nutnost větší součinnosti a užší spolupráce na všech úrovních.

Aktualizovaná strategie vnitřní bezpečnosti by měla svým obsahem navazovat na stávající strategii s tím, že dojde k prohloubení aktivit v rámci jejího naplňování. Komise však nadto zdůrazňuje tři základní priority, kterým by členské státy měly věnovat zvýšenou pozornost, a sice:

- 1) ***Boj proti terorismu a předcházení radikalizaci***
- 2) ***Narušování organizované trestné činnosti***
- 3) ***Boj proti kyberkriminalitě***

Sdělení by mělo sloužit jako východisko pro jednání Evropské rady v červnu 2015, kde by měla být aktualizovaná Strategie vnitřní bezpečnosti EU schválena.

● **Obsah a dopad:**

Evropský program pro bezpečnost, jak tento dokument Komise nazvala, je obsahově rozdělen na tři základní části. První se věnuje pěti zásadám, na základě jejichž dodržování by mělo dojít ke zlepšení spolupráce v této oblasti. V druhé části pak Komise shrnuje, co je možné za účelem zajištění vnitřní bezpečnosti na úrovni EU udělat s využitím existujících právních nástrojů a jaké další nástroje by eventuálně mohly pomoci situaci dále zlepšovat. V rámci třetí části jsou pak podrobněji rozebrány tři výše uvedené priority, jež Komise považuje pro následující období za klíčové a hlavní opatření, která pomohou k jejich naplňování.

I. Lepší spolupráce v oblasti bezpečnosti

Jak bylo již zmíněno výše, *základem dalších aktivit EU v oblasti vnitřní bezpečnosti by měly být strategické cíle stanovené ve strategii vnitřní bezpečnosti na období 2010 – 2014*, které podle Komise zůstávají v platnosti. Jejich efektivnímu naplňování má napomoci *postup všech zúčastněných aktérů v souladu s těmito zásadami*:

koordinaci operativní činnosti orgánů členských států příslušných pro oblast vnitřní bezpečnosti (zajišťuje soudržnost opatření přijímaných Europol, Eurojustem či agenturou Frontex).

4 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Otevřená a bezpečná Evropa: cesta k realizaci (KOM(2014) 154 v konečném znění). K dispozici z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0154&qid=1434455034195&from=CS>.

1) Zajistit plné dodržování základních práv

Všechna stávající i budoucí bezpečnostní opatření musí být podle Komise v souladu se zásadami nezbytnosti, proporcionality a zákonnosti a musí existovat odpovídající záruky pro zajištění odpovědnosti a soudní nápravy. Důležitou úlohu v tomto ohledu bude hrát *Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA)* a *Evropský inspektor ochrany údajů*.

2) Zajistit důvěru občanů prostřednictvím větší transparentnosti, odpovědnosti a demokratické kontroly

Komise zdůrazňuje potřebnost využívání stávajících nástrojů demokratické kontroly, ať už prostřednictvím Evropského parlamentu, či prostřednictvím vnitrostátních parlamentů. V zájmu dalšího zvýšení transparentnosti hodlá v roce 2015 zřídit *poradní fórum EU pro bezpečnost*, kterého se budou účastnit na jedné straně zástupci členských států, Evropského parlamentu a relevantních agentur EU a na druhé straně zástupci občanské společnosti, akademické sféry a soukromého sektoru.

3) Lépe uplatňovat a provádět stávající právní nástroje EU

Za tímto účelem bude Komise členským státům pomáhat rozvíjet vzájemnou důvěru, plně využívat nástroje pro sdílení informací a podporovat operativní spolupráci příslušných orgánů.

4) Usilovat o větší soudržnost mezi jednotlivými agenturami EU a meziodvětvový přístup

Důležitou roli bude hrát koordinace politik a praktických opatření všech příslušných agentur EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí. Komise zahájí diskusi o tom, jak maximalizovat jejich přínos v této oblasti.

Podstatné je také vzájemné propojení jednotlivých politik EU a jejich vnímání ve vzájemném kontextu. Tento program je tak například třeba chápat ve spojení s *Evropským programem pro migraci*⁵, ale i s dalšími stávajícími odvětvovými strategiemi⁶.

5) Propojit všechny vnitřní a vnější aspekty bezpečnosti

Reakce EU na existující hrozby musí být podle Komise komplexní a musí vycházet ze soudržného souboru opatření zahrnujících vnitřní i vnější dimenzi bezpečnosti EU. Nezbytná je rovněž preventivní angažovanost ve vztazích se třetími zeměmi. Komise zdůrazňuje zejména potřebu maximalizovat přidanou hodnotu stávajících dialogů o otázkách bezpečnosti se zeměmi procesu rozšíření a sousedními zeměmi, s klíčovými strategickými partnery a s příslušnými mezinárodními a regionálními organizacemi. Jejich výsledkem by mělo být vytvoření akčních plánů ve spolupráci s těmito státy a cílené využívání finančních nástrojů EU v předem vytipovaných oblastech. Důležitá je

5 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů *Evropský program pro migraci* (KOM(2015) 240 v konečném znění).

6 Strategie EU pro námořní bezpečnost; Strategie pro kybernetickou bezpečnost; Strategie pro řízení rizik v oblasti cel; Strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy; Strategie EU pro mládež; Strategie EU proti pašování cigaret a jiným formám nedovoleného obchodu s tabákovými výrobky a další.

z pohledu Komise rovněž přítomnost delegací EU ve třetích zemích, jejichž členy by měli být také odborníci na bezpečnost.

V této souvislosti bylo ze strany Vysoké představitelky pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku avizováno přezkoumání strategie vnější bezpečnosti EU a evropské politiky sousedství.

II. Posílení pilířů činnosti EU

Činnost EU v následujícím období by se podle Komise měla zaměřit především na ***plnou implementaci již platných pravidel a přijetí již předložených pravidel***. V dalším kroku by měly být ***přezkoumány stávající klíčové nástroje*** v této oblasti a případné zjištěné nedostatky co nejrychleji odstraněny. Větší důraz by měl být kladen na ***součinnost mezi agenturami EU***, jejich koordinaci a plné využívání stávajících nástrojů operativní spolupráce, jako jsou například společné vyšetřovací týmy. Bezpečnost by se pak rovněž měla stát ***klíčovou prioritou nástrojů financování, výzkumných a inovačních programů či iniciativ v oblasti odborné přípravy***.

1) Lepší výměna informací

Pokud jde o fungování *Schengenského informačního systému (SIS)*, základem bude zlepšit výměnu informací o osobách podezřelých ze spáchání teroristických trestných činů a posílit úsilí členských států o zamezení vycestování osobám, u nichž existuje obava, že se chtějí přidat k teroristickým skupinám mimo EU. V letech 2015 – 2016 Komise SIS zhodnotí a zváží, zda je nutné kvůli novým operačním potřebám změnit jeho stávající právní rámec (například za účelem zavedení dalších kategorií záznamů). Kromě SIS by měla být lépe využívána také *databáze Interpol evidující odcizené a ztracené cestovní doklady (SLTD)*, a to především v rámci kontrol na vnějších hranicích. Komise za tímto účelem aktualizuje příručku pro příslušníky pohraniční stráže. Práci vnitrostátních pohraničních orgánů by pak měly usnadnit *společné ukazatele rizik*. První soubor se bude týkat zahraničních teroristických bojovníků a bude Komisí dokončen v polovině tohoto roku.

Pro prevenci přeshraniční trestné činnosti a terorismu mají podle Komise zásadní význam *společné vysoké standardy správy hranic*, kterými se zabývá Evropský program pro migraci. Komise v rámci něj například avizovala předložení revidovaných návrhů týkajících se konceptu tzv. inteligentních hranic počátkem roku 2016.

V souvislosti s bojem proti obchodu se zbraněmi, pašování drog a cigaret či nelegálním měnovým převodům je třeba zlepšit také *bezpečnostní opatření související s pohybem zboží*, a to například pomocí účinného využívání Celního systému pro předběžné informace o nákladu či Informačního systému proti podvodům (AFIS)⁷.

Nedostatečně jsou podle Komise rovněž využívány možnosti tzv. *průmského rámce*⁸, který nabízí automatizované srovnávání profilů DNA, otisků prstů a údajů z registru vozidel. Komise proto apeluje na členské státy, aby splnily své závazky a integrovaly tuto síť do vlastních systémů.

Za účelem efektivní spolupráce na úrovni EU bude Komise prosazovat přijetí *nového právního základu pro Europol*⁹, který má zlepšit jeho analytické schopnosti a

7 Systém provozovaný Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF).

8 Zřízen prostřednictvím Rozhodnutí Rady 2008/615/SVV ze dne 23. června 2008 o posílení přeshraniční spolupráce, zejména v boji proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti.

9 KOM(2013) 173 v konečném znění.

zahajování operativních činností členských států, ale také posílit režim ochrany osobních údajů. Europol by se tak měl stát prvotním kanálem ke sdílení informací v oblasti vymáhání práva v celé EU.

K rozbití teroristických a zločineckých sítí by měl napomoci *systém jmenné evidence cestujících v rámci EU (PNR)* v letecké dopravě, na jehož vytvoření bude Komise rovněž trvat.¹⁰ Příkladem jeho fungování je spolupráce v této oblasti se Spojenými státy, Kanadou a Austrálií, která má podle ní skutečnou přidanou hodnotu při identifikaci a zadržení zahraničních teroristických bojovníků, překupníků drog či cestujících sexuálních delikventů.

Účinnější spolupráci mezi donucovacími a soudními orgány pak umožní nový právní rámec týkající se *ochrany osobních údajů*. K dohodě o celkové podobě této reformy by podle Komise mělo dojít do konce roku 2015. Kromě toho probíhají jednání o rámcové mezinárodní dohodě s USA upravující nakládání s osobními údaji předávanými mezi EU a USA pro účely prevence, odhalování, vyšetřování a trestního stíhání trestné činnosti včetně terorismu.

Pracovat chce Komise také na zlepšení fungování *Evropského informačního systému rejstříku trestů (ECRIS)*, zejména pak v případě státních příslušníků třetích zemí.

Zváženo bude rovněž zavedení *evropského indexového systému policejních záznamů (EPRIS)*, který by mohl usnadnit přeshraniční přístup k informacím uchovávaným ve vnitrostátních policejních záznamech. Za tímto účelem je plánováno spuštění pilotního projektu spočívajícího v automatizovaném přeshraničním vyhledávání ve vnitrostátních rejstřících na základě systému nalezení či nenalezení shody (neukáže konkrétní údaje – o ty bude nutné dále požádat prostřednictvím stávajících kanálů policejní spolupráce).

Nemalý význam bude mít podle Komise také vytvoření *společného prostředí pro sdílení informací v námořní oblasti (CISE)*.

2) Intenzivnější operativní spolupráce

Společné priority a operativní činnosti jsou koordinovány prostřednictvím *politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti*¹¹, který stanovuje metodiku pro přístup k vnitřní bezpečnosti, vycházející ze zpravodajských informací a ze společného posouzení hrozeb v koordinaci s Europolem. Členské státy by jej podle Komise měly více využívat také k zahajování konkrétních operací v oblasti vynucování práva.¹² Důležitou roli v této oblasti hrají také agentury EU, které by měly intenzivněji spolupracovat nejen s jednotlivými členskými státy, ale také navzájem.

Komise dále hodlá uplatňovat nové efektivnější metody v oblasti *posuzování rizik* a apelovat na *větší využívání koordinačních center a společná cvičení*, která mohou pomoci soudržnější evropské reakci na krizové a mimořádné situace.

Určité rezervy lze najít také ve využívání *společných vyšetřovacích týmů a společných celních operací*, ale i *spolupráce prostřednictvím sítí vnitrostátních speciálních jednotek* (např. finanční zpravodajské jednotky či úřady pro vyhledávání majetku z trestné činnosti), celních orgánů, pobřežní stráže a dalších subjektů.

10 KOM(2011) 32 v konečném znění.

11 Ústřední roli v něm hraje Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI).

12 Příkladem může být operace Archimedes, která se uskutečnila v září 2014. Tato operace se zaměřila na organizované zločinecké skupiny a jejím výsledkem bylo více než 1 000 zatčených osob v celé Evropě.

Donucovací orgány různých členských států v příhraničních regionech sdružují *střediska policejní a celní spolupráce (PCCC)*, jejichž počet se postupně zvyšuje. Komise hodlá jejich činnost i nadále podporovat.

Co se týče *regionální spolupráce*, Komise zváží přijetí opatření podle čl. 89 SFEU, na základě nichž mohou orgány jednoho členského státu působit na území jiného členského státu, včetně pronásledování a přeshraničního sledování.

Větší důraz bude v této souvislosti kladen rovněž na efektivnější využívání *nástrojů justiční spolupráce* (evropský zatýkácí rozkaz, příkazy k zajištění a konfiskaci majetku, evropský vyšetřovací příkaz, spolupráce v rámci Evropské justiční sítě atd.) a prosazováno bude také zřízení *Úřadu evropského veřejného žalobce*.

3) Podpůrná činnost: odborná příprava, financování, výzkum a inovace

Podpora činností souvisejících s bezpečností ze strany EU musí být podle Komise strategicky zaměřena a musí být nákladově efektivní. Zásadní význam má z jejího hlediska odborná příprava. Z tohoto důvodu bude prosazovat reformu právního rámce *Evropské policejní akademie (CEPOL)*¹³, která by měla přizpůsobit své roční programy odborné přípravy prioritám stanoveným v tomto programu. Vnitrostátní policejní akademie by se pak s pomocí finančních prostředků EU měly zapojit do přeshraniční spolupráce. Stejně tak by měla být s prioritami EU sladěna odborná příprava soudců a zaměstnanců soudů, vycházející z podpory *Evropské sítě pro justiční vzdělávání (EJTN)*.

Pokud jde o financování, nedávno zřízený *Fond pro vnitřní bezpečnost* by měl pomáhat v řešení bezpečnostních problémů do roku 2020. Čerpání prostředků by mělo být strategicky řízeno a zacíleno na oblasti, kde přinesou největší přidanou hodnotu. V roce 2018 pak proběhne přezkum, v rámci kterého bude vyhodnoceno, jak finanční podpora z tohoto fondu pomohla k dosažení stanovených cílů. K podpoře priorit podle tohoto programu však mohou přispět i další nástroje financování, jako jsou program Horizont 2020 pro výzkum a inovace, evropské strukturální a investiční fondy, programy EU v oblasti spravedlnosti, program Clo 2020 a další.

Pozornost je třeba věnovat také *výzkumu a inovacím*, jenž mohou pomoci identifikovat nové bezpečnostní hrozby a zmírnit rizika z nich plynoucí. Zásadní význam v tomto ohledu budou mít *bezpečnostní průmysl EU* a *forenzní vědní disciplíny* (Komise chce dosáhnout vytvoření tzv. evropského prostoru forenzních věd).

III. Tři priority

Výše uvedená opatření pro lepší a intenzivnější spolupráci by měla poskytnout základ pro to, aby se EU mohla zabývat třemi hlavními prioritami evropské bezpečnosti, které podle Komise vyžadují okamžitou akci.

1) Boj proti terorismu a předcházení radikalizaci

Za účelem zintenzivnění podpory členských států v boji proti terorismu a radikalizaci hodlá Komise iniciovat vytvoření *Evropského centra pro boj proti terorismu* v rámci Europolu. Toto centrum by zahrnovalo: a) kontaktní místo Europolu Focal Point Travellers s informacemi o zahraničních teroristických bojovnících a souvisejících teroristických sítích; b) Program sledování financování terorismu EU-USA (TFTP); c) FIU.NET – decentralizovaný počítačový systém na podporu finančních

13 KOM(2014) 465 v konečném znění.

zpravodajských jednotek, který bude začleněn do Europolu v roce 2016; d) stávající kapacity Europolu v oblasti střelných zbraní a výbušných zařízení. Do jeho činnosti by pak měl být zapojen také Eurojust. Centrum by podle Komise působilo výhradně v rámci mandátu Europolu a nebyla by jím nijak dotčena výlučná odpovědnost členských států za ochranu národní bezpečnosti ani úloha Střediska EU pro analýzu zpravodajských informací (INTCEN) při hodnocení teroristických hrozeb založeném na zpravodajských informacích. Součástí centra by byla také jednotka EU pro oznamování internetového obsahu (Internet Referral Unit – IRU)¹⁴, která má být v rámci Europolu zřízena do července 2015 (zahrnuto v evropském programu pro migraci).

Další iniciativou Komise v této oblasti bude *vytvoření fóra na úrovni EU*, kde se budou setkávat IT společnosti se zástupci donucovacích orgánů a občanské společnosti. Fórum se zaměří na boj proti teroristické propagandě na internetu a prostřednictvím sociálních sítí a pozornost bude věnována také obavám z nových technologií šifrování.

Zvážena budou také další opatření v oblasti *boje proti financování terorismu* a případné využití mechanismu upraveného v čl. 75 SFEU umožňujícího zmrazování majetku teroristů.

Silnější musí být také represe vůči pachatelům této trestné činnosti. V roce 2016 má být za tímto účelem provedena *aktualizace rámcového rozhodnutí z roku 2002 o boji proti terorismu*¹⁵ stanovujícího minimální normy pro potírání této trestné činnosti v jednotlivých členských státech. Aktualizovaný právní rámec by měl nově zahrnovat také trestní odpovědnost tzv. zahraničních bojovníků.

Problém podle Komise v současnosti představuje také rozmach *extremismu*, který má jasnou spojitost právě s radikalizací. Komise se chce zaměřit na řešení jeho příčin a promyšlenou reakci. Za tímto účelem posoudí případné mezery v existujících právních předpisech a strategicky zacílí svou podporu jednotlivým členským státům. Radikalizaci pak bude předcházet také v oblastech *vzdělávání, práce s mládeží, dialogu mezi jednotlivými náboženskými komunitami a kulturami, zaměstnanosti či sociálního začleňování*, v rámci nichž dojde k pozměnění politických priorit a programů EU. Potřebná opatření pak budou financována především z programů Erasmus+ a Kreativní Evropa. Kromě toho Komise v současné době zřizuje *středisko excellence RAN* (Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci)¹⁶, které bude působit jako znalostní centrum EU konsolidující znalosti a podporující jejich šíření, výměnu zkušeností a spolupráci v boji proti radikalizaci, jenž bude zahrnovat také relevantní třetí státy (Turecko, země západního Balkánu, Blízký východ, region severní Afriky). Jeho pozornost bude zaměřena především na prevenci radikalizace ve věznicích a vytváření účinných programů deradikalizace a odklonu od teroristické činnosti.

2) Narušování organizované trestné činnosti

Klíčovou roli v této oblasti bude hrát výše zmíněný *politický cyklus EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti*, do něhož by se podle Komise měly zapojit také země evropského sousedství. Jeho primárním cílem v současnosti

14 Tato jednotka má členským státům pomoci identifikovat a odstraňovat on-line obsah s extremistickou násilnou tematikou.

15 Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (2002/475/SVV).

16 Funguje od roku 2011. Spojuje více než 1 000 odborných pracovníků, kteří se zabývají předcházením radikalizací a násilnému extremismu.

bude zamezit aktivitám organizovaných kriminálních sítí zapojených do převaděčství migrantů. V této souvislosti bude v souladu s Evropským programem pro migraci zahájena také *realizace konkrétních společných opatření a strategií spolupráce s klíčovými třetími zeměmi*. V roce 2016 pak Komise předloží novou strategii boje proti obchodování s lidmi.

Stejně jako v případě terorismu se EU rovněž intenzivněji zaměří na *financování organizované trestné činnosti*. Bude prosazovat důsledné provádění stávajících právních nástrojů a propojení činnosti příslušných vnitrostátních orgánů. V roce 2016 pak předloží studii o eventuálním přijetí opatření pro konfiskace bez odsouzení u majetku pocházejícího z trestné činnosti.

Podrobněji se zaměří také na vnitrostátní pravidla upravující *držení střelných zbraní*, kde bude usilovat o společný přístup členských států s cílem lépe sdílet informace, posílit sledovatelnost zbraní, standardizovat jejich označení a stanovit jednotné normy pro jejich neutralizaci. Případné návrhy předloží v průběhu roku 2016.

Kromě výše uvedeného se Komise zaměří také na provádění protidrogového akčního plánu 2013 – 2016 a zváží přijetí nového plánu na následující období. S ohledem na šíření nových psychoaktivních látek Komise apeluje na přijetí aktualizovaného legislativního rámce EU v této oblasti. Pozornost bude věnována také trestné činnosti proti životnímu prostředí, kde Komise v průběhu roku 2016 přezkoumá stávající nastavení pravidel a politik EU a případně zváží jejich změnu. Pokračovat pak budou také její aktivity v oblasti boje proti korupci.

3) Boj proti kyberkriminalitě

Klíčovým prvkem v boji proti kyberkriminalitě je podle Komise *kybernetická bezpečnost*. Za účelem jejího zajištění proto hodlá opakovaně zdůrazňovat význam provádění stávajících politik EU v této oblasti, vyplývajících ze Strategie kybernetické bezpečnosti EU z roku 2013. Důležitým krokem v jejím provádění bude přijetí návrhu směrnice o bezpečnosti sítí a informací.¹⁷ Důraz však bude kladen také na *provádění platných právních předpisů* v této oblasti, zejména pak směrnice o útocích proti informačním systémům z roku 2013¹⁸ a směrnice o boji proti pohlavnímu vykořisťování dětí z roku 2011¹⁹.

Znepokojivý je podle Komise nárůst *platebních podvodů*, kde je třeba aktualizovat stávající právní rámec, který již neodpovídá současné realitě a novým výzvám, jako jsou virtuální měny a mobilní platby. Konkrétní návrhy budou předloženy v průběhu roku 2016.

Na rozvoj technologií musí reagovat také donucovací orgány, které by měly být připraveny případné hrozby předvídat a efektivně jim čelit. Za tímto účelem budou přezkoumány *překážky v trestním vyšetřování kyberkriminality*, zejména pak v otázkách příslušnosti a pravidel pro přístup k důkazům a informacím.

Zásadní význam má v tomto ohledu rovněž *spolupráce se soukromým sektorem*. Více by mělo být využito také kapacit relevantních agentur EU, zejména pak Europolu a Eurojustu. Ústředním informačním centrem pro vymáhání práva v této oblasti by se

17 KOM(2013) 48 v konečném znění.

18 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/40/EU ze dne 12. srpna 2013 o útocích na informační systémy a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV.

19 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV.

mohlo stát *Evropské centrum pro boj proti kyberkriminalitě* fungující v rámci Europolu.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR zdůrazňuje, že vnitřní bezpečnost spadá primárně do působnosti členských států, které odpovídají za její zajištění. Evropský program pro bezpečnost tak vnímá spíše jako sdílený program Komise, Rady EU a Evropského parlamentu vytyčující základní principy, kterých by se měla EU v oblasti bezpečnosti v následujících pěti letech držet.

Obecně s obsahem sdělení souhlasí a většinu opatření v něm navržených podporuje. Souhlasí také se soustředěním se na tři výše popsané priority, které byly podle ní velmi dobře identifikovány. Evropský program pro bezpečnost však zároveň vnímá jako velmi obecný a popisný. Podporu nemůže vyjádřit ani některým dílčím návrhům. Neztotožňuje se například s tím, že by měly členské státy pro výměnu prioritně využívat Europol. Členským státům by podle ní měla být zachována možnost vlastní volby výběru vhodného kanálu. Pokud jde o zřízení Evropského centra pro boj proti terorismu, vláda ČR upřednostňuje nejprve provést analýzu finančního a personálního zatížení Europolu a až na základě ní o tomto kroku rozhodnout. Stejně tak vláda ČR upozorňuje na to, že je v programu zcela opomenuto téma prekurzorů drog, jejichž řešení na celounijní úrovni je pro ČR mnohem podstatnější, než nové psychoaktivní látky. Ve vztahu k regulaci držení střelných zbraní pak klade důraz především na technickou harmonizaci deaktivace a znehodnocení zbraní, jenž by podle ní měla být zvážena, a na výměnu informací o pohybu zbraní.

K tématu vnitřní bezpečnosti pak obecně podotýká, že by se EU měla zabývat podmínkami umožnění systematických kontrol osob na vnější hranici, jež by mohly mít pozitivní dopad na prevenci cestování tzv. zahraničních bojovníků či pátrání po osobách podezřelých z trestné činnosti. Diskutovány by podle ní měly být také možnosti podpory implementace vnitrostátních zákazů vycestování vlastních občanů. Na Komisi a Radu EU pak apeluje, aby zajistily koherentní a konzistentní provádění návrhů uvedených v tomto programu a v Evropském programu pro migraci a aby zahájily diskusi o užším propojování strategických rámců EU k otázkám migrace a vnitřní bezpečnosti.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Evropská rada se obsahem sdělení zabývala na svém zasedání ve dnech 25. a 26. června 2015, kde měla aktualizovanou strategii vnitřní bezpečnosti schválit. Rada EU se tímto tématem zabývala v rámci Rady pro spravedlnost a vnitřní věci (JHA) ve dnech 15. a 16. června 2015, kde byly přijaty závěry o obnovené strategii vnitřní bezpečnosti na období 2015 – 2020, jenž měly sloužit jako východisko pro Evropskou radu. Harmonogram projednávání tohoto dokumentu v Evropském parlamentu prozatím není znám; v současné době je v přípravné fázi. Podrobněji by se jím měl zabývat výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE), ale i zahraniční výbor (AFET), výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a výbor pro kulturu a vzdělávání (CULT).

● **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru – Evropský program pro bezpečnost (KOM(2015) 185 v konečném znění) a **podporuje** stanovisko vlády ČR k tomuto dokumentu ze dne 22. 5. 2015;
2. s ohledem na aktuální situaci v oblasti migrace **vnímá** toto téma jako prioritu;
3. **zdůrazňuje** však, že za zajištění vnitřní bezpečnosti odpovídají v první řadě členské státy, které by měly tuto otázku řešit přijetím adekvátních opatření na vnitrostátní úrovni;
4. **je toho názoru**, že Evropský program pro bezpečnost by měl být vytvářen a projednáván ve vzájemné spojitosti s Evropským programem pro migraci, protože tato dvě témata spolu neodmyslitelně souvisí a řada opatření v nich obsažených se vzájemně prolíná;
5. **žádá vládu ČR**, aby pravidelně informovala o dalším vývoji jednání v této oblasti jak výbor pro evropské záležitosti, tak i podvýbor pro migraci a azylovou politiku.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Kristýna Zelienková v. r.
zpravodajka výboru

Ondřej Benešík v. r.
předseda výboru